

IN HET UIENGEWAS ZIJN VOORAL ZWEEF- EN GAASVLEIEGLARVEN TE VINDEN

Trips blijft hardnekkige plaag

Warme zomers leiden tot populatie-opbouw van insecten, ook plaaginsecten. Biodiversiteit geeft leefruimte en voedsel aan natuurlijke bestrijders. Voor beheersing van bladluizen bieden bloeiende akkerranden goede ondersteuning. Voor beheersing van trips is het effect niet éénduidig. Welke kruiden hebben de voorkeur?

TEKST LEEN JANMAAT | FOTO'S LOUIS BOLK INSTITUUT

Dat bloeiende akkerranden bijdragen aan de beheersing van bladluizen is bekend. De teler heeft keuze uit vele varianten akkerranden en samenstellingen van de mengsels. De IPM-Toolbox geeft inzicht in beheersing van bladluizen en graanhaantjes in granen. Naast achtergrondinformatie bevat deze app een methodiek om zelf de schadedrempel te bepalen. In de biologische graanteelt worden echter nauwelijks tot geen middelen ingezet. Hier is de afweging hoe breed wordt de strook en welke samenstelling van het mengsel heeft de voorkeur. Ook voor beheersing van trips worden akkerranden ingezaaid, variërend van facelia tot inheemse mengsels.

FAB+

Het project Functionele Agrobiodiversiteit FAB+ heeft meerdere jaren onderzoek gedaan naar het effect van akkerranden op trips in uien. Zowel in het gewas als in de stroken zelf is er gescout

op aanwezige plaaginsecten en natuurlijke bestrijders. Voor de locaties in Noord Holland geldt dat zweefvliegen het meest voorkomen in het gewas. De zweefvliegen worden tot minimaal 60 meter vanaf de rand aangetroffen in het gewas. De zweefvliegopbouw volgt die van de trips populatieopbouw. In de gunstigste

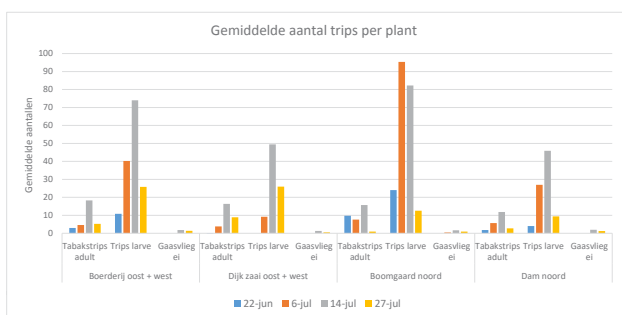
 Het project FAB+ deed meerjarig onderzoek naar het effect van akkerranden op trips in uien

situatie ontstaat er een toename van zweefvlieglarven één week nadat de trips toeneemt.

Jan Knook was één van de deelnemers in het FAB+ project: “Voor de teler is het lastig omdat de resultaten niet eenduidig zijn. Het verband tussen maatregelen en trips in het gewas is

Vanglocaties trips op bedrijf BI-JOVIRA.

moelijk te maken. Het liefst hebben we een sturingsinstrument en dat ontbreekt nog. Nu is een lichte aantasting van trips in mijn uien geen ramp omdat we doorgaans een kleinere sortering hanteren binnen onze afzetkanalen. Qua opbrengst zijn we eerder tevreden. Voor ons is valse meeldauw een groter gevaar omdat na een infectie met deze schimmel de kwaliteit van de uien terugloopt.”

Robuust telen met biodiversiteit

Ook het project Robuust telen met biodiversiteit richt zich op trips in uien. Op tien locaties in het land wordt de aanwezigheid van trips gevolgd. Bij vier van deze locaties gaat het om biologische percelen. Door het plaatsen van vangplaten wordt zichtbaar wanneer en hoeveel trips het perceel binnenkomt. Afgelopen jaar liepen de aantallen sterk op, tot wel meer dan 15.000 trips per vangplaat. Het aantal trips op de vangplaat geeft echter onvoldoende informatie over mogelijke schade in het gewas (= schadedrempel). Om dit te bepalen is het noodzakelijk de aantallen trips (adulten en larven) in het gewas te tellen. Op de locatie Ooltgensplaat zijn meerdere bedden wekelijks gescout op aanwezigheid van trips in het gewas. Vanaf juli nam de bezetting van trips in het uien gewas sterk toe, na wikken en wegen is besloten om met een Tracerbespuiting (zie kader) de trips te bestrijden. De toename van trips in het gewas ging gepaard met een toename van gaasvlieg (eieren en larven) in het gewas. Ondanks de aanwezigheid van gaasvlieglarven in het gewas, liep de aantasting uit de hand.

Binnen de projecten is gewerkt met verschillende samenstellingen van mengsels. Op de locatie in Rhooon zijn meerdere varianten gebruikt, namelijk inheems met klaproos, korenbloem, gele ganzenbloem, witte klaver. Daarnaast een mengsel met exoten

Belangrijk bij de keuze van kruiden in het mengsel is de waardplantstatus voor trips

Biokennisweek

WEBINAR 12
Beheersing van trips in uien en prei
 17 januari 2023 11.30 tot 12.00 uur

klaproos cultivar, korenbloem cultivar, pluimgipskruid en incarnaat-klaver. Als controle is hier gerst ingezaaid. Verderop in het perceel is ook een Agrifirm-mengsel ingezaaid door de akkerbouwer. Na het tellen van de insecten op de vangplaten bleek dat het Agrifirm natuurlijke-vijanden-mengsel de meeste insecten bevatte. Het betrof een gangbaar beheerd perceel waarbij het effect van aanwezige natuurlijke bestrijders niet kon worden vastgesteld vanwege bespuitingen. Belangrijk bij de keuze van kruiden in het mengsel is de waardplantstatus voor trips. Trips vermeerderd zich op 391 plantensoorten en waarschijnlijk is dit aantal nog hoger (Varela en Frail, 2022). Zo worden composieten, vlinderbloemigen, kruisbloemigen, grassen en planten uit de nachtschadefamilie vaak genoemd als waardplant voor de tabakstrips.

Tips

- Vroeg zaaien van uien heeft voordelen omdat het gewas al ontwikkeld is voordat de trips aankomen;
- Kies een mengsel dat natuurlijke vijanden ondersteund en beperk de stroken niet tot alleen de randen van het perceel;
- Signaleer tijdig de invlieg van trips met behulp van vangplaten;
- Tel regelmatig trips in het uien gewas door circa 20 uien open te pellen, naast volwassen trips zijn er vaak larven aanwezig in de schacht die niet direct zichtbaar zijn.

Spinosad

De werkzame stof van Tracer en Conserve is spinosad. Spinosad is een biologisch geproduceerd insecticide. In de vrije natuur komt in de bodem de bacterie *Saccharopolyspora spinosa* voor die verantwoordelijk is voor een fermentatieproces waarbij zogenaamde spinosynen worden gevormd. Spinosad bestaat uit de twee spinosynen (Spinosyn A en Spinosyn D – vandaar de naam Spinosad) met de meest actieve insecticidewerking. Omdat synthetische productie niet lukte, is een techniek ontwikkeld waarbij men genoemde bacterie gebruikt om de stoffen te laten maken. Vanwege zijn natuurlijke oorsprong is het middel toegelaten in de biologische akker- en tuinbouw mits het middel een toelating heeft (Ctgb).